

NACIONALINĖS RETROSPEKTYVIOSIOS BIBLIOGRAFIJOS REDAKTORIŲ KOLEGIJOS NUOSTATAI

Patvirtinti Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos direktoriaus 1999 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. B-65

1. Nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos redaktorių kolegija sudaroma iš šios bibliografijos sudarytojų - kolektyvų, įstaigų ir pavienių specialistų - pasiūlytų bibliografijos, knygotyros ir bibliotekininkystės aukščiausios kvalifikacijos specialistų. Redaktorių kolegiją sudaro 9 nariai. Redaktorių kolegija skiriama Lietuvos kultūros ministro įsakymu.
2. Suformuota redaktorių kolegija pirmajame posėdyje iš savo narių balsavimo būdu renka redaktorių kolegijos pirmininką, jo pavaduotoją ir sekretorių. Rinkimai laikomi teisėtais, jei juose dalyvavo ne mažiau kaip 2/3 redaktorių kolegijos narių, o kandidatai minėtoms pareigoms surinko paprastą balsų daugumą. Balsams pasiskirsčius po lygiai, sprendimą lemia pirmininkaujančiojo balsas.
3. Redaktorių kolegijos ir jos vadovų kadencija - 5 metai, skaičiuojami nuo pirmininko išrinkimo datos. Pasibaigus kadencijai, redaktorių kolegijos pirmininkas atsiskaito nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos sudarytojų išplėstiniame posėdyje. Redaktorių kolegijos pirmininko ataskaita, redaktorių kolegijos nutarimai ir aktualesnė svarstymų medžiaga skelbiama mokslo darbų rinkinyje „Bibliografija“. Kadencijos metu pasitraukę redaktorių kolegijos nariai pakeičiami nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos sudarytojų pasiūlytais kandidatais darbo tvarka. Tokiu būdu gali būti įvesta ne daugiau kaip 1/3 naujų narių. Pasitraukus daugiau nei 1/3 redaktorių kolegijos narių, sudaroma nauja redaktorių kolegija.
4. Redaktorių kolegija, vadovaudamasi sukaupta patirtimi ir tradicijomis, atsižvelgdama į sudarytojų pasiūlymus, sudaro, patvirtina ir realizuoja retrospektyviosios bibliografijos tolesnio rengimo ir leidimo planą, kontroliuoja jos parengimo ir išleidimo eigą. Redaktorių kolegija aprobuoja visus spaudai teikiamus nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos leidinius ir kitus su nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos išleidimu susijusius darbus.
5. Redaktorių kolegijos nutarimai privalomi nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos leidinių rengėjams. Kilus nesutarimams jų priežastis, taip pat autorių nurodytas problema, pateiktus klausimus ir pasiūlymus redaktorių kolegija privalo apsvastyti ir į juos atsakyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį. Redaktorių kolegija visokeriopai skatina autorių ir bendradarbių pastangas tobulinti nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos rengimo metodiką ir darbo organizavimą, savo kompetencijos ribose ir priemonėmis pažymi labiausiai nusipelnčius asmenis. Redaktorių kolegija turi teisę teikti pasiūlymus dėl apdovanojimo Lietuvos Respublikos kultūros ministrui.
6. Pasiūlymus dėl redaktorių kolegijos darbo tobulinimo, kryptių ir metodų gali teikti visi nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos sudarytojai, iniciatyvos teise naudojasi Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliografijos ir knygotyros centras.
7. Retrospektyviosios bibliografijos rengimo metodiniam darbui vadovauja Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliografijos ir knygotyros centro sudaryta metodinė taryba.

Priimti 1999 m. rugsėjo 28 d. redaktorių kolegijos posėdyje.

NACIONALINĖS RETROSPEKTYVIOSIOS BIBLIOGRAFIJOS REDAKTORIŲ KOLEGIJOS POSĖDIS

1999 m. rugsėjo 28 d. įvyko naujosios redaktorių kolegijos posėdis, kuriame išklaudyta buvusios kolegijos pirmininko dr. Juozo Tumelio ataskaita, patvirtinti nauji redaktorių kolegijos nuostatai, išrinkti pirmininkas, jo pavaduotojas ir sekretorius bei apsvastyta C serijos „Lietuviškų periodinių leidinių publikacijos“ rengimo būklė.

Savo ataskaitoje J. Tumelis apžvelgė 1992 m. sudarytos redaktorių kolegijos darbo rezultatus. Vienu iš nuopelnų jos pirmininkas įvardijo nacionalinės bibliografijos leidinių sistemos ir prioritetų peržiūrėjimą. Buvusioji kolegija pratęsė nacionalinės bibliografijos chronologinę aprėptį iki 1990 metų (anksčiau buvo iki 1940 metų). J. Tumelis taip pat trumpai apžvelgė Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliografijos ir knygotyros centro bei kitų nacionalinę bibliografiją rengiančių kolektyvų darbo rezultatus, pateikė jų apibendrintą vertinimą ir suformulavo artimiausios ateities uždavinius. R. Varnienė, J. Marcinkevičius ir V. Bulavas iš esmės teigiamai vertino redaktorių kolegijos ir jos pirmininko darbą, diskutavo dėl kai kurių ataskaitos teiginių. D. Kaunas redaktorių kolegijos darbą vertino skeptiškiau, visus nuopelnus skirdamas darbo grupėms. Tuo pačiu jis išreiškė viltį, kad naujoji kolegija bus veiklesnė, darbingesnė. Kiti redaktorių kolegijos nariai - J. Marcinkevičius, V. Bulavas padėkojo J. Tumeliui ir kitiems kolegijos nariams už darbą.

Posėdyje taip pat buvo apsvastyti nauji redaktorių kolegijos nuostatai. Pagal jų projektą buvo siūloma, kad kolegiją sudarytų kultūros ministro įsakymu skiriami devyni nariai penkerių metų kadencijai. Jame taip pat apibrėžta redaktorių kolegijos ir jos narių kompetencija ir pareigos. Numatyta griežtesnė nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos rodyklių rekomendavimo spaudai tvarka, pagal kurią redaktorių kolegija aprobuos gerai parengtus spaudai leidinius. Pirmą kartą nuostatų projekte numatyta, kad redaktorių kolegija ne tik visokeriopai skatins autorių pastangas tobulinti leidinių metodiką ir darbo organizavimą, bet savo kompetencijos ribose pažymės labiausiai nusipelnčius asmenis, teiks pasiūlymus dėl jų apdovanojimo. Diskusijose kai kurie projekto punktai buvo patikslinti. B. Butkevičienės siūlymu įtrauktas punktas dėl metodinio vadovavimo nacionalinės bibliografijos darbams. Galutiniam projekto variantui redaktorių kolegijos nariai vienbalsiai pritarė.

Po to įvyko pirmininko, pavaduotojo ir sekretoriaus rinkimai. Iš dviejų kandidatų (R. Varnienės ir O. Janonio) absoliučia balsų dauguma naujosios redaktorių kolegijos pirmininke išrinkta Bibliografijos ir knygotyros centro direktorė R. Varnienė. Vienbalsiai jos pavaduotoju išrinktas O. Janonis, sekretore - Bibliografijos ir knygotyros centro Nacionalinės spaudos retrospektyviosios bibliografijos skyriaus vedėja V. Savickienė.

Antroje posėdžio dalyje apsvastyta nacionalinės bibliografijos C serijos „Lietuviškų periodinių leidinių publikacijos“ rengimo būklė. Šiuo klausimu pranešimą skaitė O. Janonis. Serijos leidinius šiuo metu rengia penkios nacionalinės bibliografijos grupės: Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliografijos ir knygotyros centras ir Litanistikos skyrius, Lietuvos mokslų akademijos, Vilniaus universiteto ir Kauno apskrities viešosios bibliotekų nacionalinės bibliografijos grupės.

Bibliografijos ir knygotyros centrui paveldėjus Knygų rūmų palikimą šiame darbo bare, 1832-1890 m. rodyklė tenka vos ne iš naujo perdaryti.

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Litanistikos skyrius išleido tris metininkus (1891-1893 m.), kurių bendra apimtis yra 6226 bibliografiniai įrašai. Redagavimui parengtas 1894 metų metininkas.

Mokslų akademijos bibliotekos pirmojo tomo (1898-1900 m.) pirmasis variantas prieinamas internete (<http://www.lms.pfi.lt/mab/>). Dėl esminių pastabų rankraščiui tomas redaguojamas iš naujo.

Vilniaus universiteto bibliotekos nacionalinės bibliografijos grupė parengė ir išleido penkis metininkus, kuriuose yra 9481 bibliografinis įrašas. Spaudai parengtos ir 1906 metų pirmoji bei 1908-1909 metų antroji dalys, kuriose yra apie dešimt tūkstančių bibliografinių įrašų.

Kauno apskrities viešosios bibliotekos nacionalinės bibliografijos grupė poligrafiniu būdu, padedant Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai, išleido tris stambios apimties metininkus (1912-1914 m.). Internetu prieinamas 1915-1917 m. leidinys (http://www.kvb.lt/lietuvas_bibliografija). Šių metų lapkričio mėnesį tokiu būdu bus pateikta ir pirmųjų nepriklausomybės metų Lietuvos lietuviškų periodinių leidinių publikacijų rodyklė. Minimuose leidiniuose iš viso yra 36 tūkstančiai bibliografinių įrašų. Bibliografai dabar rengia 1911 ir 1919 m. metininkus, teikia medžiagą rengiamam „Lietuviškųjų slapyvardžių“ žodynui, kaupia autoritetinius duomenis apie laikmečio publikacijų autorius, rengia savo ankstesnių rodyklių pataisymus ir papildymus.

Pateikęs kiekybinį vaizdą, pranešėjas apibūdino darbo organizavimo, leidinių kokybės gerinimo, sukauptos medžiagos pateikimo informacijos vartotojams problemas. Jis pasiūlė pertvarkyti C serijos darbų pasiskirstymą. Atsižvelgdamas į tai, kad kai kurios bibliotekos - leidinio sudarytojos baigia rengti anksčiau numatytus leidinius arba pageidauja specializuotus